

בענין הכנה משבת לחול - שיעור 351

I. קיפול הטלית והבאתה מביהכ"נ בשבת אחר התפילה במקום שיש בו עירוב

(א) עיין באג"מ (ה - ו) שהתיר רק באופן שיש בו חשש גניבה או חשש שישתמש בו אחר בלי רשות ואף דרוב אינם מקפידים מ"מ אין הולכין בממון אחר הרוב להוציא ממון

(ב) אמנם השש"כ (כ"ח - פ"ח) כתב דכלל גדול יש בו באיסור הכנה דכל דבר שאין בעשייתו משום טירחה וגם רגילים לעשותו מבלי לחשוב על התועלת שבעשייתו מותר אף אם תצא מעשייתו זו תועלת לימות החול ובלבד שלא יאמר שהוא מכויץ לימות החול ולכן הלוקח טלית לבית הכנסת במקום עירוב מותר להחזירה הביתה וה"ה דמותר להחזיר הד' מינים למים ולהחזיר את המאכלים למקרר או מקפיא וגם לשרות במים כלים ששיירי אוכל ידבקו לדפנות הכלי ולהאג"מ כל זה נחשב במקום הפסד וגם לקחת עמו אפודה ללובשה מוצאי שבת וגם ללבוש הקטנים כבגדי לילה כיום שבת ולהאג"מ כל זה נקרא גם צרכי שבת

(ג) שמעתי מרב מנשה קליין ומרב דוד פיינשטיין דיש להתיר משום דהעולם נוהגין היתר ונראה לי דשאני חזרת הטלית לביתו דמוכחא מילתא יותר דלצורך מחר הוא עושה (כאופן שהוא שמור בביהכ"נ) ועיין במ"ב (תרס"ז - סק"ה)

II. להחזיר וללבוש הטלית אחר השמחה ולהביא הביתה עיין ברמ"א (צסוף תרס"ז) דאסור להחזיר מהסוכה השלחנות והספסלים להבית לצורך הלילה דהוי הכנה ודוקא לסדרן אסור אבל להביא מהסוכה להבית בלא סידור מותר ודוקא לצורך מצוה ולכן אין מציעין המיטות ואין מדיחין הכלים משבת לחול וצ"ע לפי דעת האג"מ הנ"ל אם יש להתיר בנ"ד (במקום משומר)

III. לקפל טלית משבת לשבת או להדיח כלים משבת לשבת עיין בשו"ת שלמת חיים (ז) שכתב דכיון דאינו לצורך חול אין בהטירחא איסור ושאני דליקה שיש לחוש שיבוא לידי איסור וע"ע בתהלה לדוד (ז"ז - י) שאסורו משום דיכול לקפלו בחול ועיין בכף החיים (ז"ז - ל"ז) שהתיר לקפל טליתו אפילו משבת לחול וכ"כ הערוך השלחן (ז"ז - י"ז) דיש סומכין על הכל בו דקפול שלנו אינו כקיפול שלהם מטעם טירחא אין חוששים מ"מ צריך להחמיר

IV. מותר לצאת מביתו אפילו סמוך לחשיכה ומפתח ביתו בכיסו במקום עירוב כדי שיוכל להיכנס לביתו במוצאי שבת דאף אם יכול להצניע את המפתח באיזה מקום מ"מ אם נוח לו יותר לקחתו עמו הרי מעשיו לצורכו בשבת כדי שיוכל ללכת

V. מותר להכין שיעור או בחינה ליום המחרת כי ידיעתו היא כבר מעכשיו בשבת וצ"ע אם מותר לעשות כן גם בלימודי חול במי שאין כוונתו בשביל לדעת אלא רק להצליח בהבחינה שיתערך ביום חול וזה כלל גדול בהכנה שכל שעושה פעולה אחת לשבת ולמוצאי שבת גם יחד בלי כל טורח יתר לית לן בה (שש"כ כ"ח - ע) וכן מי

שגולל ספר תורה לחול אם עיין בו נחשב לצורך שבת

.VI מי שמקדים לבוא לביהכ"נ לפני הלילה במוצש"ק לא יקח סידור מארון הספרים להתפלל בו ערבית אא"כ יעיין בו קצת (שש"כ כ"ח - הערה קט"ג) וכן מי שהביא יין להבדלה אם ישתה ממנו בסעודה שלישית מותר

.VII מותר לסדר את המיטה בשבת כדי שהבית יראה מסודר (הערה קפ"ז) וה"ה מותר לשום הקערות בדישוואשער והכגדים במכונה כביסה שבשביל שטוב לאנשי הבית שלא יתראו בבית וטוב יותר להניחם שם מלכסותם אבל לסדרם בכונה אסור משום הכנה (אג"מ ד - צסוף ע"ד) ודוקא אם הוא רגיל לשמור אותם עד שעת הכיבוס וע"ע בחלקת יעקב (ג - פ"ה)

.VIII להוציא מן המקרר אוכל קפוא על מנת שימס עיין בשש"כ (חלק ג י - הערה כ"ז) דאף שאסור לטלטל דבר להעמידו במקום אחר עבור מוצ"ש שאני הכא שכוונתו רק למנוע הקירור אמנם המ"ב (רנ"ד - סקמ"ג) כתב ויש אוסרים לרדות פת מהתנור לצורך חול אף בדליכא כלל איסור רדייה מפני שמכין משבת לחול אף שרק מונע מלהשרף ומ"מ יש מקום יותר להתיר מיו"ט ליו"ט משום דבלא זה יהיה ביטול שמחת יו"ט שהצריך לאכול מאוחר נחשב הפסד

.IX קיפול דף של ספר לזכרון היכן אוהז מותר אפילו כוונתו לצורך מחר כיון שהוא לצורך מצוה (שו"ת קנין תורה ז - קט"ו) נחשב הפסד ואין בו איסור קיפול והרשימה אינה בגדר רשימה שאסרה תורה והוא אינו מתכוין לזה ולכן מותר

.X לומר "אני יישן בשבת כדי שיהיה לי כח" לעשות סוכה או שאר מצות אסור כיון שהשינה לאו לצורך שבת היא אבל לומר "אבנה סוכה בחול" יש מתירים ועיין במ"ב (ע"ז - סק"ח) וע"ע בשו"ע הרב (ע"ז - ה) ועיין בשע"ת (ר"ז - ז)

.XI הסכום - הכללים היוצא מדברינו יש איסור הכנה משבת לחול אפילו בדברים שאין בהם שום איסור מלאכה ואיסורו משום טירחא שהוא רוצה להרוויח זמן שלא צריך לעשות בחול מ"מ אם יש תועלת גם בשבת או שיבוא לידי הפסד או שרגיל לעשותו מבלי לחשוב שמרוויח שא"צ לעשות פעולה זו בחול יש להתיר לכמה פוסקים (שש"כ כ"ח - ע - פ"ה שו"ת מהרש"ג ג - ה - ס - ס"ח שו"ת מחזה אליהו נ"ד - נ"ה)

לכות ההפסד י"י לרפואה שלימה להילק אלו"צ ליפא בן שרה לאה בתוך סאר חול' ישראל אאן